

12. Leiberman, A. and Wood, D. E. (2002). From network learning to classroom teaching. Journal of Educational Change. P. 315-337.
13. Little, J. W. Teachers' Professional Development in a Climate of educational Reform. URL: ED373049.pdf.
14. Schön, D. A. (1978). Organizational Learning. A Theory of Action Perspective.

Ткаченко Ж. В.

група 341.2

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Козлова В. В.

ОБРАЗНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО ТИПАЖУ «ПЕРША ЛЕДІ» В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Поняття лінгвокультурний типаж (ЛКТ) стало одним з найважливіших понять лінгвокультурології. На початку XXI ст. були сформовані лінгвокультурологічні школи. В. В. Воробйов, В. І. Карасик, В. В. Колесов, В. Г. Костомаров, В. В. Красних, Ю. С. Степанов, В. Н. Телія розглядали у своїх наукових працях загальнотеоретичні питання зв'язку мови та культури, відносин свідомості, спілкування, цінностей, мови. На сьогодні лінгвокультурологія – один із провідних напрямів лінгвістичних досліджень.

ЛКТ є типовим представником певного окремого народу, який існує в колективній свідомості, розпізнається культурою цього народу і може належати до певної соціальної групи [3, с. 153]. Про глибоке вивчення мовознавцями поняття ЛКТ свідчить неабиякий досвід опису і моделювання конкретних ЛКТ на матеріалі американської мовної свідомості, зокрема «американський адвокат» (Є. В. Гуляєва) та «американський гангстер» (Ю. В. Какічева). У своїх дослідженнях Є. В. Бакумова розглянула образ американського політика в мові; В. М. Радван змодельювала типаж «американський супермен»; М. В. Міщенко – «американський ковбой». Описані типажі відбивають американські мовні стереотипи [2, с. 24].

ЛКТ є різновидом концепту, тому він має понятійну, образну й ціннісну складові. Понятійна складова типажу зазвичай досліджується за допомогою аналізу словникових дефініцій, які допомагають встановити конститутивні ознаки поняття. Образні й ціннісні домінанти типажу актуалізовані в мові у вигляді мовних одиниць, що апелюють до нього, і можуть бути виявлені за допомогою інтерпретативного аналізу прецедентних і креолізованих текстів, текстів творів художньої літератури та дискурсу ЗМІ [5, с. 27]. Образна складова частина лінгвокультурного типажу «перша леді» представлена такими характеристиками: **1) зовнішній вигляд:** ця характеристика безпосередньо пов'язана із ціннісною орієнтацією – прагненням виглядати ідеально, дорого, гарно, розкішно, стильно; цей типаж маркують високі підбори, бездоганна зачіска та в міру яскравий макіяж, дорогі, модні сукні та взуття від відомих виробників; **2) вік:** «перша леді» – жінка середнього віку, яка вже досягла певного соціального статусу, має улюблену роботу за професією та точно знає, що хоче від життя; **3) сімейний стан:** «перша леді» асоціюється із заміжною, успішною жінкою [4]; **4) місце проживання та образ життя:** господиня Білого дому. В обов'язки «першої леді» входить участь в політичних кампаніях, управління господарством у Білому домі, активізм щодо соціальних проблем та представництво Президента на офіційних та церемоніальних заходах. Так як перші леді зазвичай публікують свої мемуари, які сприймаються як потенційні джерела додаткової, правдивої інформації про адміністрації їх чоловіків, та оскільки громадськість зацікавлена в цих жінках самих по собі, перші леді часто залишають в центрі уваги ще довго після закінчення терміну президентства їх чоловіків; **5) оточення:** «перша леді» завжди вимоглива до свого оточення, до якого належать впливові люди та представники політичної індустрії; цей типаж жінки завжди намагається перебувати в оточенні політичних та активізаційних дій; **6) хобі** [1, с. 36].

Таким чином, ЛКТ «перша леді» як узагальнений образ представниць сучасної урбаністичної культури США характеризується унікальним набором образних складових частин. Вони характеризуються ідеальним зовнішнім виглядом, середнім віком, впливовим оточенням, упевненістю в собі та публічністю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дмитриева О. А. Лингвокультурные типы России и Франции XIX века: автореф. дис. на соискание учен. степени док. филол. наук: «Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание» О. А. Дмитриева. Волгоград, 2007. 48 с.
2. Карасик В. І. Лінгвокультурний типаж: до визначення поняття. В. І. Карасік, О. О. Дмитрієва. Аксіологічна лінгвістика: лінгвокультурні типажі. Волгоград, 2005. С. 5-25.
3. Карасик В. И. Языковые ключи. Москва, 2009. 406 с.
4. Carolina Gonzales. A century of first ladies, from youngest to oldest. URL: <https://www.chron.com/life/article/A-century-of-First-Ladies-10615709.php> (дата звертання: 26.04.2022).
5. Карасик В.И., Ярмахова Е. А. Лингвокультурный типаж «английский чудак». – М.: Гнозис, 2006. 240 с.

Топиліна В. Б.

група 353

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Коваленко А. М.

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО ДИСКУРСУ

Екологія та захист навколишнього середовища стають все більш значущими складовими життя сучасної світової спільноти, а інформація про екологічні процеси та явища дедалі більше проникає у комунікативну діяльність соціуму та, відповідно, у тексти всіх типів дискурсу. В останні роки інтерес у лінгвістів викликає та область вивчення мови, яка пов'язана з уявленнями людини про навколишнє середовище, що відображаються через вживання мови. З цих позицій проводиться вивчення різних типів дискурсу в аспекті їх еколінгвістичного моделювання, зокрема аналізується метафорична концептуалізація природних катастроф в екологічному, поетичному та інших типах дискурсу.

Провідним джерелом інформації стосовно екологічної тематики є екологічний дискурс. Згідно з М. Луманом, при відборі мовного матеріалу для дослідження екологічного дискурсу виділяється два підходи [4]: вузький та широкий. При вузькому підході у якості матеріалу дослідження розглядаються лише наукові тексти, створені фахівцями (екологами). При широкому підході до відбору мовного матеріалу використовуються як тексти, створені екологами, так й інші тексти з екологічної тематикою (політичні, юридичні, масмедійні, художні, побутові). Н. А. Красильникова розуміє під екологічним дискурсом: «мову активістів-екологів, занурену в політичне життя екологічних рухів» [2, с. 10], підкреслюючи, що внаслідок початкової інтернаціональності природоохоронного руху, співвідношення національно-специфічних і універсальних рис у багатьох випадках виражається в домінуванні останніх, оскільки «екологи світу говорять на різних мовах, але запозичують один у одного аргументи, гасла, метафори» [2, с. 8].

До змісту сучасного англомовного екологічного дискурсу включені екологічні концепти (екоконцепт) як одиниці ментальних чи психічних ресурсів людської свідомості та тієї інформаційної структури, яка відображає досвід та знання людини про екологічні реалії [1]. Екоконцепт має характеристики, властиві терміну «концепт», який визначається, за О. С. Кубряковою, як оперативна змістовна одиниця пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи та мови картини світу, відображеної в людській психіці [3, с. 90].